

Sectorconvenant 2023 - 2025 afgesloten tussen de Vlaamse Regering en de sociale partners van de sector Diamant (PC324)

Tussen de VLAAMSE REGERING,

hierbij vertegenwoordigd door:

De heer Ben Weyts, Viceminister-president van de Vlaamse Regering en Vlaams minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand;

De heer Jo Brouns, Vlaams minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale economie en Landbouw;

hierna de 'Vlaamse Regering' genoemd,

en de SOCIALE PARTNERS van de Sector Diamant,

met als vertegenwoordigers voor de werkgevers:

- De heer Wim Ruythooren, Voorzitter Syndicaat der Belgische Diamantnijverheid (SBD);
- Mevrouw Melissa Smet, Directeur SBD en Beheerder Fonds voor de Diamantnijverheid;
- De heer Luc Goris, Secretaris Vereniging van Kempische Diamantwerkgevers (VKD) en Beheerder Fonds voor de Diamantnijverheid;

met als vertegenwoordigers voor de werknemers:

- Mevrouw Annelies Deman, Federaal Secretaris Algemene Centrale ABVV en Voorzitter van het Fonds voor de Diamantnijverheid;
- De heer Yves Toutenel, Algemeen Sectorverantwoordelijke Diamant ACV-Transcom en Beheerder Fonds voor de Diamantnijverheid;

hierna "de sector" genoemd,

WORDT OVEREENGEKOMEN WAT VOLGT:

Verbintenissen van de Vlaamse Regering

Artikel 1. De Vlaamse Regering verbindt er zich toe in het kader van voorliggende overeenkomst tijdens de periode van 1 juli 2023 tot en met 30 juni 2025 een maximale subsidie van 106.000,00 EUR uit te betalen aan Fonds voor de diamantnijverheid, Hoveniersstraat 22 te 2018 Antwerpen (ondernemingsnummer 0416 381 705 – bankrekeningnr. BE88 7310 3890 3641) ter financiering van 1 VTE sectorconsulenten.

Artikel 2. De in dit sectorconvenant opgenomen engagementen zijn inspanningsverbintenissen en resultaatsverbintenissen. Bij de afrekening wordt de verantwoording van de inspanningen én van de resultaten beoordeeld:

- 70% is de inspanningsfinanciering die wordt toegekend op basis van vooraf vastgelegde inspanningsverbintenissen;
- 30% is de resultaatsfinanciering die wordt toegekend op basis van vooraf vastgelegde resultaatsverbintenissen. Dertig procent van het in artikel 1 vermelde bedrag wordt uitbetaald in zoverre de resultaatsverbintenissen behaald zijn. Als een verbintenis niet wordt behaald, wordt de dertig procent a rato van het aantal behaalde resultaatsverbintenissen uitbetaald. Als minder dan de helft van de resultaatsverbintenissen wordt behaald, wordt geen resultaatsfinanciering uitbetaald.

Artikel 3. De storting van de subsidie en de uitvoeringsmodaliteiten worden geregeld via het Besluit van de Vlaamse Regering / het Ministerieel Besluit houdende de toekenning van subsidie aan bovenvermelde sector ter uitvoering van het sectorconvenant 2023-2025 afgesloten tussen de Vlaamse Regering en de sociale partners van de bovenvermelde sector.

Verbintenissen van de sector

Artikel 4. De sector formuleert de hiernavolgende analyse, strategie en doelgerichte acties en resultaatsverbintenissen:

ANALYSE EN STRATEGIE

1. De sector algemeen

- **Globale sectoranalyse** (bron: The global diamond industry 2021 – 2022 AWDC – Bain & Company)

De diamantindustrie in haar geheel beleefde een spectaculaire ommekeer in 2021. In 2020 daalde de verkoop van diamanten juwelen met 14% en de verkoop van ruwe diamant met 31%. Gelukkig herstelden de inkomsten van de industrie sneller dan verwacht en overtroffen ze snel het niveau van 2019 (pre corona). In 2021 stegen de inkomsten met 62% in het diamantmijnsegment, 55% voor snijden en polijsten en 29% voor de detailhandel in diamanten juwelen – allemaal boven het niveau van vóór de pandemie (+13%, +16%, +11%) . De trend was consistent met eerdere economische neergangen, toen de diamantindustrie zich herstelde met een hoge dubbelcijferige groei binnen 12 tot 18 maanden na een crisispiek.

De vraag naar diamanten was gedurende 2021 sterk, vooral in de tweede helft van het jaar. Het jaar begon met een sterk Chinees Nieuwjaar en Valentijnsdag. In het tweede kwartaal plaatsten retailers eerder dan gebruikelijk bestellingen om uitgeputte voorraden aan te vullen. De drang van klanten naar emotionele geschenken, toegenomen besparingen, beperkte beschikbaarheid van op ervaring gebaseerde vervangingen en beperkte reizen stimuleerden de aankoop van diamanten juwelen.

Over het algemeen stegen de prijzen van ruwe diamant in 2021, na een daling in 2019 en 2020 met respectievelijk 7% en 11%, met 21%. De prijzen voor geslepen diamant, die respectievelijk met 3% en 5% daalden in 2019 en 2020, stegen slechts met 9% op jaarbasis. Tegen het einde van 2021 lagen de prijzen van zowel ruwe als geslepen diamanten dicht bij pre-pandemische niveaus en historische gemiddelden, maar nog steeds onder hun historische maxima (20% lager voor geslepen en 26% lager voor ruwe diamant).

De winstmarges in de hele waardeketen (van de prospectie - en mijnfase tot het uiteindelijke diamantjuweel) herstelden zich snel tot pre-pandemische niveaus. Upstream-marges stegen met ongeveer 9-11 procentpunten (p.p.) en bereikten het niveau van 2018-2019. De midstream- en retailsegmenten behaalden beide een tien jaar hoge winstgevendheid, met een groei van 3-5 p.p. en 6-8 p.p., respectievelijk. Gecombineerde spelers in de mijnbouw en de detailhandel genereerden in 2021 \$ 7 miljard meer winst in vergelijking met 2020. Dit was het resultaat van verbeterde marktomstandigheden en operationele uitmuntendheidsprogramma's die de industrie ondernam om lockdowns en concurrentiebedreigingen tegen te gaan. De downstream profiteerde ook van groei in meer winstgevende regio's, en een toename van online aankopen droeg bij aan een snellere omloopsnelheid van voorraden en lagere bedrijfskosten.

- Antwerpse Diamantnijverheid

Elke diamant die in België in- of uitgevoerd wordt dient te passeren via één point of entry en exit, zijnde Diamond Office (D.O.). Diamond Office controleert de import en export van alle types losse diamant: geslepen en ruw, industriële diamant, diamantpoeder en synthetische diamant. Voor de statistieken in verband met de omvang van de Antwerpse diamanthandel hebben we ons gebaseerd op de cijfers van Diamond Office. Deze cijfers zijn een belangrijke indicator voor de toestand op de internationale markten. In 2021 is er 204,6 miljoen karaat diamant geïmporteerd en geëxporteerd, 6 procent meer dan in pre-coronajaar 2019. De totale handelswaarde steeg van 37,12 miljard USD in 2019 naar 37,23 miljard USD in 2021. Op datum van schrijven werden de definitieve statistieken over 2022 nog niet bekendgemaakt.

De meeste Antwerpse diamantslijperijen werken als diamantentrepreneur. Diamantentrepreneurs bewerken/herslijpen in onderaanneming diamanten die eigendom zijn van derden. Zij kopen dus zelf geen diamanten aan en werken in opdracht van derden-diamanthandelaars. Ze zijn met andere woorden sterk afhankelijk van de aankopen van diamant door hun opdrachtgevers-diamanthandelaars. Er wordt minder gewerkt op basis van lange termijncontracten met diamantproducenten, die een vorm van constante voorziening garanderen (de zogenaamde "zichten"). Naast voormeld klassiek aankoopkanaal is er het systeem van "tenders", waarbij diamanten geveild worden door mijnbedrijven en de hoogste bidder het lot diamanten of een specifieke diamant kan kopen. Diamanthandelaren zijn afhankelijk van wat ze via voormelde kanalen kunnen aankopen en beslissen soms om aankopen tijdelijk uit te stellen, in geval van handelsoorlogen, politieke instabiliteit of financiële onzekerheid. Daarnaast proberen diverse diamantproducerende Afrikaanse landen omwille van een *beneficiation*-politiek een deel van de toegevoegde waarde in de pijplijn toe te eigenen, waaronder ook de diamantbewerking, wat bijdraagt tot de economische ontwikkeling in die landen. In dit verband worden de diamantentrepreneurs geconfronteerd met een volatiele toevoer aan te bewerken goederen,

waarbij pieken afgewisseld worden met dalen.

2. Analyse – de sector in cijfers en trends

1) Doelgroep

Het sectorconvenant heeft betrekking op PC 324 met volgende beroepen als belangrijkste doelgroep:

- diamantbewerker: verdeelt, snijdt, slijpt de diamant, manueel of via mechanische procedés, aan de hand van een strikt te volgen ruwplanning waarin de kwaliteit van de slijpvorm, grootte/gewicht, verhoudingen bepaald worden teneinde het optimale rendement van de afgewerkte diamant(en) te bekomen of herstelt/verbetert een reeds geslepen diamant; de kruiswerker slijpt de basisvormen van de briljant, de briljanteerder zorgt voor de eindafwerking;
- diamantsorteerder: sorteert ruwe en/of geslepen diamanten naargelang hun grootte, gewicht, kleur, vorm en/of andere kenmerken en kan de sorteergrens op vraag verleggen;
- diamantkeurder: beoordeelt in een diamantlabo-context de karakteristieken (onder andere het gewicht, de slijpvorm, kleur en zuiverheid) van een diamant, opdat deze op het diamantcertificaat vermeld kunnen worden;
- planner: streeft ernaar om een maximale waarde uit de ruwe steen te halen en gaat hierbij onder andere met behulp van gespecialiseerde software op zoek naar verschillende mogelijkheden door verschillende waarde factoren te combineren.

2) Cijfers

Hierna volgen enkele specifieke cijfers en een analyse inzake de tewerkstelling in de diamantnijverheid (PC 324) met voornamelijk bedrijven actief in de diamantbewerking: er zijn weliswaar geen correcte cijfers per apart beroep.

De leerlingen vermeld hieronder (evolutie aantal arbeiders) betreffen +18-jarigen tewerkgesteld onder een bijzondere scholingsovereenkomst.

Grootte van de vestigingen in de diamantbewerking

Bron: Rijksverlofkas Diamant

Aantal verschillende arbeiders per werkgever in 2021:

Micro (1 tem 9 arbeiders)	108
Klein (10 tem 49 arbeiders)	9
Middelgroot (50 tem 199 arbeiders)	0

Evolutie van het aantal arbeiders

Bron: Rijksverlofkas Diamant

Dienstjaar	Arbeiders	Leerlingen	Totaal	Evolutie(%)
2007	1276	0	1276	
2008	1146	0	1146	-10,2
2009	1031	1	1032	-9,9
2010	907	4	911	-11,7
2011	867	7	874	-4,1
2012	827	7	834	-4,6
2013	798	4	802	-3,8
2014	725	2	727	-9,4
2015	682	1	683	-6,1
2016	642	1	643	-5,9

2017	616	0	616	-4,2
2018	578	0	578	-6,2
2019	520	0	520	-10
2020	459	0	459	-11,7
2021	433	0	433	-5,7

Diversiteit

Bron: Rijksverlofkas Diamant

27/1/2023: Nationaliteit en geboorteland voor arbeiders tewerkgesteld in 2021

Land	Nationaliteit	Geboorteland
Armenië	1	
Belarus (Rep.)	2	
België	381	302
Brazilië	1	1
Bulgarije	1	3
Cambodja (Koninkrijk)	1	
Chili		2
China		1
Filippijnen	11	35
Frankrijk	1	1
Groot-Brittannië	3	1
India	14	32
Indonesië	1	1
Iran		1
Italië		3
Japan	1	1
Joegoslavië		1
Kaapverdische Eilanden		1
Khmerische Rep. Cambodja		2
Libanon	1	2
Maleisië		1
Marokko		6
Mexico	1	
Mongolië		1
Nederland	4	2
Nepal	3	3
nog niet definitief bewezen	1	
Pakistan		1
Polen	1	2
Portugal	1	2
Roemenië		2
Rusland (Federatie van)		2
Rwanda		1
Spanje	3	3
Sri Lanka		1
Tsjechische Republiek	1	
Tsjecho-Slowakije		1
Turkije		2

Unie d. Socialist. Sovjetrep. 11
 Verenigde Staten van Amerika 1

Totaal aantal: 433 433

Verdeling mannen - vrouwen: cijfers 2021:

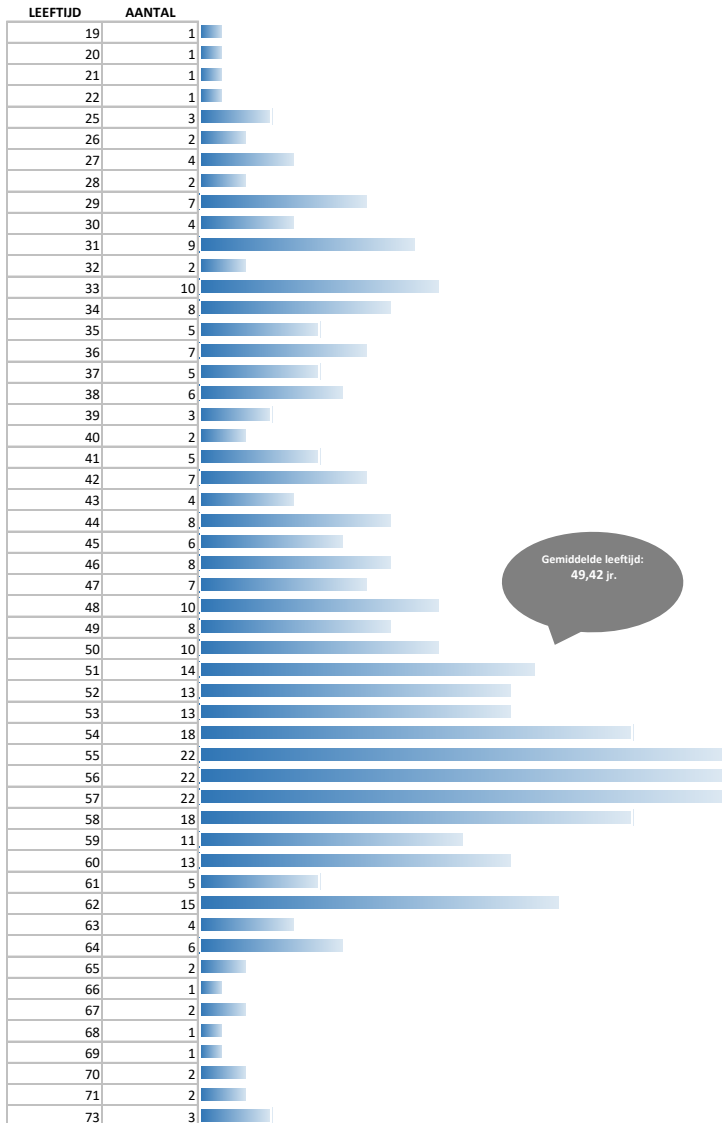
		Aantal
Mannen		
+ 21 jaar		236
18-21 jaar		3
Totaal M:		239
Vrouwen		
+ 21 jaar		194
Totaal		433

Leeftijd werknemers op 31/12/2021

Bron: Rijksverlofkas Diamant

AANTAL ARBEIDERS IN DIENST 31/12/2021 PER LEEFTIJD

(Bron: Rijksverlofkas voor de Diamantnijverheid vzw - 31/01/2023)

3. Strategie

- **Werk maken van instroom vanuit: school - basiscursus - duaal leren**

Uit hierboven geëtaleerde cijfers blijkt de sector op het vlak van leeftijdspiramide een zware top te hebben en een smalle basis. Uit dit laatste gegeven moet er continu werk gemaakt worden van een vlotte instroom waarbij alle beschikbare kanalen versterkt dienen te worden:

Het Stedelijk **Lyceum** Eilandje met een actualisering van het leerplan aan de huidige noden van de industrie

De 12-weekse **basiscursus** voor werkzoekenden met meer aandacht voor kansengroepen
Het stelsel van **duaal leren** dat in de sector ingevoerd zal worden met intersectorale inbreng op het vlak van verworven ervaringen op dat gebied

- **Micro-ondernemingen: perspectieven geven op vlak van continuïteit**

De belangrijke vertegenwoordiging van micro-ondernemingen in de cijfers en de daaraan gekoppelde eigenheden zoals mindere deelname aan opleidingen, onmogelijkheid om jongeren in het bedrijf op te leiden wegens onvoldoende toezichthoudend personeel, vraagt om specifieke maatregelen. Inderdaad zijn micro-ondernemingen in de eerste plaats en quasi uitsluitend gefocust op de dagelijkse realiteit van productie. Gedacht wordt aan het invoeren van flexijobs in de sector met in de eerste plaats een coaching functie als finaliteit teneinde zo in de mogelijkheid te verkeren jongeren te kunnen opleiden.

- **Werkbaar werk: in kaart brengen van belangrijkste oorzaken langdurige ziekte**

KMO's die getroffen zijn door uitval wegens langdurige ziekte ondervinden in de eerste plaats hiervan de nadelen, met name belangrijk productiviteitsverlies en het zijn nogmaals de getroffen micro-ondernemingen die met dit feit het hardst geconfronteerd worden. Meer bepaald kan in kaart gebracht worden wat de primaire oorzaken van de uitval zijn, met name stress gerelateerde stoornissen of eerder musculoskeletale aandoeningen.

RESULTAATSVERBINTENISSEN

	Resultaatsverbintenissen 2023-2025
Resultaatsverbintenis 1 Bereiken van werkvloeren (en werknemers op die werkvloeren).	Plaatsbezoek van min. 20 bedrijven jaarlijks door de sectorconsulent met als thema de bekendmaking en het uitdragen van het stelsel van duaal leren . Bedoeling is, met de leeftijdspiramide in het achterhoofd, bedrijven perspectieven te bieden om jongeren op te leiden en dit volgens de geplogenheden en functionele werkgewoontes eigen aan het bedrijf, iets waarvoor de bedrijven reeds lang vragende partij zijn. Het verslag hiervan van de sectorconsulent aan de raad van beheer van het Fonds zal als bewijs dienen. Uiteraard kunnen ook andere thema's aan bod komen zoals

	competentieontwikkeling werknemers, werkbaar werk indien werkgevers vatbaar zijn voor deze onderwerpen op dat ogenblik. Men kan aanmerken dat wegens de zeer vlotte geografische bereikbaarheid van bedrijven in onze sector de thema's waarschijnlijk het voorwerp uitmaken van aparte bezoeken.
Resultaatsverbintenis 2 Intersectorale samenwerking.	Het Fonds voor de Diamantnijverheid wil een trekkersrol spelen in een intersectorale samenwerking op het vlak van het bestrijden van stereotypering. Dit attitudeproblematiek is naar voren gekomen tijdens de nulmeting en is het resultaat van een analyse discours door de dienstverlener via interviews ter plaatse bij de bedrijven. Deze benadering liet een meer diepgaande analyse toe met betrekking tot discriminatiemotieven tijdens de rekruterings- en sollicitatiepraktijk. De sectorconsulent zal in een eerste fase de opzet toelichten tijdens een netwerkvergadering van de SERV om vervolgens met andere geïnteresseerde sectoren en met een externe partner zoals De Werkplekarchitecten te bekijken welke acties kunnen ondernomen worden.
Resultaatsverbintenis 3 Op basis van de analyse, op maat van de sector.	In 2019 werd een enquête 'Werkbaar Werk' voor arbeiders PC 324 gerealiseerd. Tijdens de looptijd van dit convenant zal een nieuwe bevraging rond hetzelfde thema gehouden worden en kan er op die manier een evolutieve interpretatie gebeuren van de resultaten. Wat betreft die uitkomsten zal er een gerichte communicatie gebeuren naar de bedrijven in de vorm van mailings. In functie van de resultaten zullen er doelgerichte infosessies georganiseerd worden met desbetreffende experts. In principe zullen 2 infosessies plaats vinden (ergonomie – burn-out).

ACTIEPLAN

Thema 1: Afstemming tussen onderwijs en de arbeidsmarkt

Prioriteiten en acties

Met het oog op de verdere professionalisering van de leerkrachten wordt ingezet op het volgen van de evoluties in het bedrijfsleven op het vlak van slijpprocessen en technologie. Nieuw apparaat dat ter beschikking wordt gesteld aan de school gaat telkens gepaard met opleiding van de praktijkleraren rond die nieuwe technologie. Tevens is een volledig herwerkte cursus diamantbewerken aanleiding geweest om diezelfde praktijkleraren verheldering te geven omtrent de momenteel gehanteerde slijptechnieken. Hierbij werd duidelijk dat bepaalde nog steeds aan de

leerlingen van de school aangeleerde slijpprocessen niet meer actueel zijn. In die zin werd de beroepskwalificatiedossier diamantbewerker aangepast om tegemoet te komen aan de nood van de industrie om vooral de nadruk te leggen op het briljanderen (eindafwerking van de geslepen steen). Automatisering van de voorafgaandelijke processen maakt dat inderdaad het manuele zich vooral situeert in die eindafwerking.

Een vraag vanwege de bedrijven om een iets grotere greep te krijgen op de praktijkopleiding van de leerlingen resulteert in de aanvraag van de sector om in te gaan op het stelsel van 'duaal leren' wat in principe in september 2024 van start zal gaan.

School en sector dienen zich hier natuurlijk op voor te bereiden.

Voor een sector met een groot aantal micro-ondernemingen zal het niet evident zijn ze allen te betrekken in het duaal verhaal. Nu al geven bedrijfsleiders mee dat een IBO-stage (bijv. volgend op een basiscursus) voor hen geen optie is wegens geen mogelijkheid stagiairs goed op te volgen. Sowieso is de opvolging voor dit soort bedrijven een issue: enkel ervaren slijpers – en dan nog in een welbepaalde activiteit – bieden soelaas om tegemoet te komen aan een vervangingsvraag en voor dit soort slijpers is er geen reserve. Hier zal dus intersectoraal bekeken worden naar good practices voor die doelgroep.

PRIORITEIT: Afstemming tussen onderwijs en arbeidsmarkt

Actie 1: Kwaliteitsvolle stageplaatsen aanbieden voor de leerlingen van de school. Duid aan (indien van toepassing): Dit is een ☐ nieuwe actie ☐ intersectorale samenwerking ☐ lokale samenwerking	Omschrijving: Voor de leerlingen van 6de en 7de specialisatiejaar zijn stages voorzien in het leerplan (3 weken blokstage en/of alternerende stage van 2dagen/week). Het blijft de betrachting alle leerlingen een stageplaats aan te bieden. De sensibilisering bij de bedrijven gebeurt door de sectorconsulent en verantwoordelijke leraar. Na de stages volgt een evaluatie van de stageplaatsen door de sociale partners die de stagiairs bezoeken. Vanaf september 2024 zal het stelsel duaal leren in principe ingang vinden. Betrokken partners: School Bedrijven inspanningsverbintenis(-sen): Alle leerlingen voorzien van een stageplaats

Actie 2: Doe-stages voorzien voor de leerkrachten van de school. Duid aan (indien van toepassing): Dit is een ☐ nieuwe actie ☐ intersectorale samenwerking ☐ lokale samenwerking	Omschrijving: Teneinde de praktijkleraren op de hoogte te houden van de evoluties rond nieuwe technologie en de daarbij horende vaardigheden en deze door te geven aan de leerlingen, is het aangewezen hen via doe-stages in bedrijven dit concreet te maken. De sectorconsulent zal de leraren bevragen wat hun interesses of prioriteiten zijn en vervolgens de bedrijven contacteren die hieraan kunnen voldoen. Betrokken partners: School Bedrijven

	Inspanningsverbintenis(-sen): Stages regelen voor de 3 praktijkleraren

Actie 3: Actualiseren van het leerplan aan de hand van het ge-update beroepskwalificatiedossier diamantbewerker. Duid aan (indien van toepassing): Dit is een ☒ nieuwe actie ☐ intersectorale samenwerking ☒ lokale samenwerking	Omschrijving: In het voorjaar van 2023 is de update van het beroepskwalificatiedossier diamantbewerker afgewerkt en kan de inrichtende macht overgaan naar de herziening van het leerplan om zo de recentste slijptechnieken ingang te doen vinden.
	Betrokken partners: AHOVOKS School Autonoom Gemeentebedrijf Stedelijk Onderwijs
	Inspanningsverbintenis(-sen): Actualisering van het leerplan uiterlijk in september 2024.

Actie 4: Bedrijven klaar maken voor duaal leren. Duid aan (indien van toepassing): Dit is een ☒ nieuwe actie ☐ intersectorale samenwerking ☒ lokale samenwerking	Omschrijving: M.b.t. duaal leren heeft de werkgeversorganisatie SBD meegedeeld dat er interesse is vanwege de bedrijven om in te stappen in het systeem duaal leren om zo meer impact te krijgen op het praktijkaspect van de opleiding. Het is aan de sectorconsulent om verdere verspreiding bij de bedrijven te realiseren.
	Betrokken partners: School Inrichtende macht (Stedelijk Onderwijs A'pen) Departement WSE
	Inspanningsverbintenis(-sen): M.b.t. duaal leren zal de sectorconsulent via bedrijfsbezoeken het aspect van instroom van jongeren duiden, dit ook in het kader van de vergrijzingsproblematiek van diamantbewerker. Sensibilisering rond het stelsel duaal leren op zich wordt de hoofdbetrachting wat moet uitmonden in de eerste plaats in deelname van de bedrijven aan een infosessie rond dit thema.

Thema 2: Instroom, zijinstroom, doorstroom en retentie

Prioriteiten en acties

De samenwerking met VDAB, met betrekking tot de organisatie van de 12-weekse basiscursus diamantbewerken voor werkzoekenden dat in 2022 plaatsvond, resulteerde in de erkenning van die opleiding maar niet in de medefinanciering ervan. Eén van de punten om de weigering te motiveren betrof het feit dat de diamantsector niet systematisch risicogroepen betrof bij de rekrutering van cursisten. In het verleden nochtans hebben mensen met een arbeidshandicap de opleiding gevolgd en werden ze ook aangeworven; dit gebeurde echter op basis van toevallige sollicitaties.

Organisaties die risicogroepen naar werk begeleiden kunnen meer betrokken worden en, rekening houdend met de eigenheden van het beroep, mee zorgen voor mogelijke instroom bijvoorbeeld via de basis cursus.

Tijdens een recente evaluatie van de laatste basis cursus met vertegenwoordigers van VDAB werd de mededeling dat het betrekken van risicogroepen als actie punt in dit convenant werd opgenomen, door hen als positief ervaren. Ook het feit dat diamantbewerker opnieuw in de lijst van knelpuntberoepen werd opgenomen zal de medefinanciering mee bepalen.

PRIORITEIT: Instroom, zijinstroom, doorstroom en retentie

Actie 1: Selectietesten herbekijken in functie van geletterdheid kandidaten. Duid aan (indien van toepassing): Dit is een ☒ nieuwe actie ☐ intersectorale samenwerking ☐ lokale samenwerking	Omschrijving: De schriftelijke selectietesten, door HRD Antwerp ontworpen en uitgevoerd, bleken voor de kandidaat-cursisten die het Nederlands niet goed beheersen een extra hindernis te zijn. Dit werd ons door HRD gesignaleerd. Om een gelijk speelveld voor iedereen te creëren is het zaak om hieraan te remediëren. De sectorconsulent zal daartoe Ligo, centrum voor basiseducatie, contacteren om samen met HRD te onderzoeken hoe deze beter aangepast kunnen worden. Betrokken partners: HRD Antwerp LIGO Inspanningsverbintenis(-sen): M.b.t. instroom en actie 1: Aanpassing voor eerstvolgende basis cursus
Actie 2: Kansengroepen systematisch betrekken bij selecties voor opleidingsprogramma's. Duid aan (indien van toepassing): Dit is een ☒ nieuwe actie ☒ intersectorale samenwerking ☐ lokale samenwerking	Omschrijving: Tijdens een netwerkmoment biedt elke deelnemende sector informatie aan over de tewerkstellingsmogelijkheden binnen de sector, de vereiste competenties en de flexibiliteit van tewerkstelling. Tijdens dit event zullen sowieso alle betrokken intermediairen (Cel deelname aan de samenleving Fedasil, OCMW trajectbegeleiders werk VVSG, Groep Intro, GTB, VDAB...) deze sectorinformatie verkrijgen met als doel de participatie van cliënten aan bijvoorbeeld opleidingen en uiteindelijk tewerkstellingsmogelijkheden te faciliteren. Betrokken partners: VDAB Intermediairen voor kansengroepen Inspanningsverbintenis(-sen): M.b.t. instroom en actie 2: organiseren van een intersectoraal netwerkmoment rond dit thema.

Thema 3: Levenslang leren en competentiebeleid

Prioriteiten en acties

Om tegemoet te komen aan de noden van de bedrijven op het vlak van competentiedenken en competentieversterking heeft de diamantsector mede ingetekend op het intersectoraal Europa WSE-project 'Competentiechecks voor Vlaamse Ondernemingen'. De uitdagingen bij kmo's liggen bij concrete problematieken zoals een tekort aan technisch geschoolde arbeidskrachten, nieuwe medewerkers die niet de juiste competenties hebben, wijzigingen in takenpakket waarbij bijscholing vereist is, operatoren die meer technische kennis nodig hebben door automatisering, het ontbreken van digitale vaardigheden bij sommige medewerkers. Het in kaart brengen van die noden is het doel van dit project.

Daarnaast blijft bijscholing rond bestaande toegepaste technologie nodig en zal er nagegaan worden of masterclasses voor ervaren slijpers voldoende interesse kan opwekken. Deze technologie is een vereiste om hoogwaardige eindproducten te genereren.

De uitstroom van ervaren arbeiders wegens opruststelling en het daarmee gepaard gaan van verlies van competentie is een uitdaging en misschien wel een opportuniteit waarbij deze doelgroep terug ingeschakeld kan worden als coaches. Micro-ondernemingen zijn veelal niet in de mogelijkheid tijd en middelen te spenderen aan opleiding. Ze toch hierin betrekken kan enkel als de omstandigheden voor deze doelgroep realistisch zijn.

PRIORITEIT: Levenslang leren en competentiebeleid

Actie 1: Uitrol van het project Competentiechecks voor Vlaamse ondernemingen. Duid aan (indien van toepassing): μ Dit is een ☒ nieuwe actie ☒ intersectorale samenwerking ☐ lokale samenwerking	Omschrijving: Zoals hierboven (Prioriteiten en acties) beschreven neemt onze sector deel aan dit Europa WSE-project Volgende sectoren nemen deel: Voedingssector (PC 118 en 220) Metaal & Technologie (PC 111 en 209) Chemie, kunststoffen en life sciences (PC 116 en 207) Textielsector (PC 120 en 214) Printmedia-sector (PC 130) Papier – en kartonsector (PC 136 en 222) Diamantsector (PC 324) De externe partners voeren begeleidingstrajecten volgens inhoudelijke normen.
	Betrokken partners: Dienstverlener (dient nog uitgekozen te worden) Inspanningsverbintenis(-sen): M.b.t. project competentiechecks: alle bedrijven contacteren rond dit project Onze sector heeft ervoor gekozen de contactname niet door een dienstverlener te laten gebeuren maar door de sectorconsulent via bedrijfsbezoeken en dit omwille van de geringe effectiviteit – eigen aan de sector – van een online communicatiecampagne of via sociale media. Met betrekking tot het gevaar van dubbelfinanciering heeft het Fonds een verklaring ondertekend (Competentiechecks in Vlaamse ondernemingen: additionaliteit en

	dubbelfinanciering) en zal dus toezien dat de middelen voorzien voor dit project niet in de plaats komen van andere publieke middelen.

Actie 2: Masterclass voor ervaren slijpers. Duid aan (indien van toepassing): Dit is een ☐ nieuwe actie ☐ intersectorale samenwerking ☐ lokale samenwerking	Omschrijving: Hernemen van workshops rond nieuwe technologie. Als lesgever-expert zal hiervoor fungeren een zelfstandige consultant, ex-voorzitter van het Wetenschappelijk en Technisch Onderzoekcentrum Diamant (WTOCD inmiddels geprivatiseerd) en tevens auteur van een nieuwe herwerkte Basis cursus Diamantslijpen.
	Betrokken partners: Expert
	Inspanningsverbintenis(-sen): Deelname van de expert bij de bedrijvenbezoeken om belang van de masterclass via diens expertise te benadrukken.

Actie 3: Aanvraag statuut flexi-job voor coaches. Duid aan (indien van toepassing): Dit is een ☒ nieuwe actie ☐ intersectorale samenwerking ☐ lokale samenwerking	Omschrijving: Mogelijkheden van micro-ondernemingen concretiseren op vlak van duaal leren, opleidingen. Zoals hierboven uiteengezet in het luik strategie verkeert dit type ondernemingen in de moeilijkheid om slijpers uit hun dagelijkse productienoodwendigheden te halen en ze in te zetten op begeleiding van bijv. stagiairs. Dit op zich vormt ook een bedreiging voor hun voortbestaan omdat onmiddellijk inzetbare werkkrachten niet meer voorhanden zijn op de arbeidsmarkt ter vervanging van op rust gestelde slijpers.
	Betrokken partners: Hoge Raad voor zelfstandigen & KMO's
	Inspanningsverbintenis(-sen): Aanvraag indienen om statuut van flexi-job in de sector mogelijk te maken. In kaart brengen van geïnteresseerde bedrijven.

Actie 4: Deelname aan intersectorale leermomenten. Duid aan (indien van toepassing): Dit is een ☒ nieuwe actie ☒ intersectorale samenwerking ☐ lokale samenwerking	Omschrijving: De begrafenissector neemt de voortrekkersrol op om twee keer per jaar volgende sectoren uit te nodigen: Al deze kleinere sectoren worden gekenmerkt door een landschap van kleine KMO's. Het is vaak een uitdaging om deze werkvloeren te bereiken. De samenkomsten zijn erop gericht om van elkaar te leren en tips en tricks uit te wisselen over hoe we de terughoudendheid van kleine KMO's kunnen doorbreken zodat we deze werkvloeren kunnen bereiken. Dit leidt tot een lijst van tips en tricks die we met elkaar uitwisselen.

	Betrokken partners: - Fonds voor de Rijn- en Binnenscheepvaart - Sociaal Fonds voor de Betonindustrie - Fonds voor de Diamantnijverheid - Sociaal Fonds Taxi en VVB - Ambassador Verhuisopleidingen - Sociaal Fonds voor de Handel in Brandstoffen - Sociaal Fonds Bus en Car
	Inspanningsverbintenis(-sen): 2 x per jaar deelname

Thema 4: Werkbaar werk

Prioriteiten en acties

De cijfers die de evolutie van langdurige zieken weergeven (bron: Rijksverlofkas Diamant) maken duidelijk dat ook voor de diamantnijverheid het fenomeen van langdurige werkonbekwaamheid geen onbekende is:

dienstjaar 2018: 35

dienstjaar 2019: 29

dienstjaar 2020: 21

dienstjaar 2021: 18

De dalende trend heeft te maken met ontslagen en opruistellingen.

Het zou nuttig zijn de oorzaken van de langdurige ziekten (musculoskeletale aandoeningen of psychosociale problematiek) te kennen om zo gepaste maatregelen te kunnen nemen.

Bedrijven die geconfronteerd zijn met langdurige arbeidsongeschiktheid en dus de nadelen van langdurige afwezigheid ondervinden worden best in de eerste plaats gecontacteerd en gesensibiliseerd rond het thema werkbaar werk zoals het informeren over tools, het aanreiken van instrumenten die tegemoet komen aan de problematiek, het promoten van werkbaarheidscheques.

PRIORITEIT: Werkbaar werk

Actie 1: Onderzoek oorzaken langdurige ziekte. Duid aan (indien van toepassing): Dit is een ☒ nieuwe actie ☐ intersectorale samenwerking ☐ lokale samenwerking	Omschrijving: Nagaan bij betrokken bedrijven wat de oorzaken zijn: psychosociaal of musculoskeetaal Uit cijfers over langdurige arbeidsongeschikten per bedrijf, verkregen door de Vakantiekas Diamant, kunnen gerichte contacten bij de betrokken bedrijven concrete interesse wekken rond het thema werkbaar werk en 'op maat gemaakte' voorstellen ter bestrijding van langdurige afwezigheden uit te werken. Zaak hierbij is in de eerste plaats deze situatieschets uit te tekenen.
	Betrokken partners: Vakantiekas Diamant

	Inspanningsverbintenis(-sen): Opmaak concrete situatietekening naar oorzaken langdurige ziekte en betrokken bedrijven in het najaar 2023.

Actie 2: Enquête werkbaar werk. Duid aan (indien van toepassing): Dit is een ☒ nieuwe actie ☐ intersectorale samenwerking ☐ lokale samenwerking	Omschrijving: Om een herhaling van de eerder gehouden enquête (2019) te realiseren zal de toen gebruikte software (Fod Economie) niet meer gebruikt kunnen worden wegens gecancelled. Vandaar dat contact opgenomen zal worden met Stichting Innovatie en Arbeid om via hun systeem verificaties met andere sectoren mogelijk te maken.
	Betrokken partners: Stia
	Inspanningsverbintenis(-sen): Uitwerken van enquête en toesturen naar alle arbeiders van PC 324 en dit in het najaar 2023.

Actie 3: Betrokken bedrijven sensibiliseren rond werkbaar werk. Duid aan (indien van toepassing): Dit is een ☒ nieuwe actie ☒ intersectorale samenwerking ☐ lokale samenwerking	Omschrijving: Als resultante van vorige acties rond het thema werkbaar werk, zoals de inmiddels in kaart gebrachte betrokken bedrijven en tevens de uitgewerkte resultaten van de enquête, volgt een meer concrete aanpak met medewerking van specialisten ter zake. Tevens zullen de acties van het departement WSE rond werkbaar werk als leidraad kunnen fungeren voor die concrete uitwerking.
	Betrokken partners: Stia (SERV) Departement WSE (actie werkbaar werk)
	Inspanningsverbintenis(-sen): Bedrijven uitnodigen voor infosessies rond werkbaar werk.

Thema 5: Diversiteit en inclusie

De sector stelt een addendum 'diversiteit en inclusie' op en werkt dit thema verder uit in het addendum diversiteit en inclusie bij het sectorconvenant 2023-2025.

*De sector stelt **geen** addendum 'diversiteit en inclusie' op en werkt dit thema verder uit in het sectorconvenant 2023-2025 met volgende prioriteiten en acties:*

Artikel 5. Sectorconsulenten

De sector verbindt er zich toe de subsidie uitsluitend aan te wenden ter uitvoering van deze acties. Hiertoe worden effectief 1 VTE- sectorconsulenten ingezet. Zij zijn tewerkgesteld in een paritair beheerde organisatie en werken onder paritair toezicht.

De sectorconsulenten zijn belast met het geheel van coördinerende, rapporterende en ondersteunende taken ter uitvoering van het sectorconvenant.

De loon- en werkingskosten van deze sectorconsulenten komen in aanmerking als subsidiabele kosten voor zover zij betrekking hebben op de uitvoering van deze sectorspecifieke acties en voor zover ze uitgevoerd worden binnen de looptijd van het sectorconvenant. Bij ziekte of ongeval van de sectorconsulent komt de periode van arbeidsongeschiktheid die door het gewaarborgd loon wordt vergoed in aanmerking voor de subsidie. De subsidie wordt in mindering gebracht wanneer de werkgever de afwezige sectorconsulent niet vervangt na afloop van de periode die is gedekt door het gewaarborgde loon. Periodes van tijdskrediet, loopbaanonderbreking of moederschapsverlof komen niet in aanmerking voor financiering, tenzij wordt aangetoond dat de functie van de sectorconsulent(e) tijdelijk tijdens zijn of haar afwezigheid door een vervang(st)er afdoende wordt uitgeoefend.

De maximale subsidie wordt toegekend voor de inzet van 1 VTE op jaarbasis. Indien de sectorconsulent tijdens zijn of haar afwezigheid niet afdoende vervangen wordt voor het continueren van de inspanningen in het kader van het sectorconvenant, vermindert de maximale werkingssubsidie. De werkingssubsidie wordt dan berekend per consulent per dag van de looptijd. Dit bedrag wordt vermenigvuldigd met het aantal dagen waarop geen/te weinig consulenten tewerk gesteld waren en in mindering gebracht.

De sector zal de naam van de sectorconsulenten aan het departement Werk en Sociale Economie bezorgen en wijzigingen melden. De sector bezorgt de naam van de sectorconsulent, het INSZ-nummer en de DmfA-gegevens.

Artikel 6. Evaluatie

Ter verantwoording en ter evaluatie van deze overeenkomst bezorgt de sector ten laatste op **30 september 2024** een voortgangsrapport en ten laatste op **30 september 2025** een eindrapport aan het departement Werk en Sociale Economie. Het voortgangs- en eindrapport omvatten:

- de rapportering over de verschillende initiatieven ter realisering van het sectorconvenant;
- de toetsing van de realisaties aan de resultaatsverbintenissen en de doelstellingen vermeld in het sectorconvenant;
- de financiële verantwoording van de aanwending van de ontvangen subsidiebedragen (enkel voor het eindrapport).

Het departement Werk en Sociale Economie voorziet richtlijnen voor de inhoudelijke en financiële rapportage. Bij de opvolgingsmomenten en evaluaties wordt nagegaan of de aangegane verbintenissen ook effectief zijn bereikt.

Artikel 7. Beëindiging

Het sectorconvenant wordt afgesloten voor een periode van 2 jaar. Het sectorconvenant kan niet stilzwijgend worden verlengd.

Het sectorconvenant eindigt hetzij bij het verstrijken van de looptijd, hetzij bij onderlinge overeenkomst tussen de partijen, hetzij door opzegging. De partijen kunnen op elk moment het sectorconvenant opzeggen, mits ze een opzegtermijn van 6 maanden in acht nemen. De kennisgeving van de opzegging gebeurt per aangetekende brief. De opzeggingstermijn begint te lopen vanaf de eerste werkdag na de kennisgeving. Het sectorconvenant kan door de Vlaamse Regering worden beëindigd zonder inachtnaam van een opzegtermijn en zonder dat het aanleiding kan geven tot de betaling van een vergoeding als het algemeen belang dat in buitengewone omstandigheden vereist. Als bij de evaluatie door het departement Werk en Sociale Economie wordt vastgesteld dat de representatieve werkgevers- en werknemersorganisaties op ernstige

wijze tekortschieten in de verwezenlijking van de beoogde doelstellingen, kan de Vlaamse Regering het sectorconvenant eenzijdig beëindigen zonder opzegtermijn en zonder dat het aanleiding kan geven tot de betaling van een vergoeding.

Artikel 8. Wijzigbaarheid

De Vlaamse Regering bepaalt na voorafgaand overleg met de sociale partners in het Vlaams Economisch Sociaal Overlegcomité de wijze waarop bijstellingen of wijzigingen van het actieplan of van de verbintenissen in het sectorconvenant tijdens de looptijd worden doorgevoerd.

Artikel 9. Controle en toezicht

De sociaalrechtelijke inspecteurs van de administratie zijn belast met het toezicht op de naleving van de bepalingen van het decreet op de sectorconvenants en de uitvoeringsbesluiten ervan. De Vlaamse Regering kan in het geval van een vastgestelde inbreuk het sectorconvenant opschorten.

Opgemaakt in drie originele exemplaren waarvan elke partij een exemplaar ontvangt.

Namens de Vlaamse Regering,

Viceminister-president van de Vlaamse Regering en Vlaams minister van Onderwijs,
Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand,

De heer Ben WEYTS

Vlaams minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw,

De heer Jo BROUNS

Namens de sociale partners van de sector Diamant (PC324),
met als vertegenwoordigers voor de werkgevers:

De heer Wim RUYTHOOREN,
Voorzitter Syndicaat der Belgische Diamantnijverheid (SBD);

Mevrouw Melissa SMET,
Directeur SBD,
Beheerder Fonds voor de Diamantnijverheid

De heer Luc GORIS,
Secretaris Vereniging van Kempische Diamantwerkgevers (VKD),
Beheerder Fonds voor de Diamantnijverheid

en met als vertegenwoordigers voor de werknemers:

Mevrouw Annelies DEMAN,
Federaal Secretaris Algemene Centrale ABVV,
Voorzitter van het Fonds voor de Diamantnijverheid

De heer Yves TOUTENEL,
Algemeen Sectorverantwoordelijke Diamant ACV-Transcom,
Beheerder Fonds voor de Diamantnijverheid